

Minister Frank Vandenbroucke

Beleidscel en Secretariaat van de Vice-eersteminister en
minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid

Wetstraat 23

1000 Brussel

O/Ref : 2022-10-05_Brief luchtkwaliteit

Brussel, 5 oktober 2022

**Betreft: Steun voor wetenschappelijk onderbouwde herziene EU-
luchtkwaliteitsnormen om de volksgezondheid en natuur te beschermen tegen
luchtvervuiling**

Geachte heer Minister,

Een jaar geleden publiceerde de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO), na een systematisch onderzoek van de wetenschappelijke gegevens, nieuwe wereldwijde richtlijnen¹ voor de luchtkwaliteit met aanbevelingen voor maximumconcentraties van de belangrijkste luchtvervuilende stoffen.

Luchtvervuiling is het grootste milieurisico voor de gezondheid in Europa, en leidt naar schatting tot meer dan 307.000² gevallen van vroegtijdige sterfte per jaar. In ons land alleen al is luchtvervuiling verantwoordelijk voor 7.500 vroegtijdige sterftegevallen³. Bovendien is luchtvervuiling na roken de meest voorkomende doodsoorzaak als gevolg van niet-overdraagbare ziekten, volgens de WHO. Zevenennegentig procent (97 %) van de stadsbevolking in de EU woont momenteel in gebieden met een slechte luchtkwaliteit.

Luchtvervuiling is ook een groot probleem voor natuurbescherming. In haar Aanvangseffectbeoordeling schatte de Commissie de kosten van de impact van luchtvervuiling op ecosystemen op 54 miljard euro per jaar. Volgens de beoordeling worden de eutrofiëringlimieten overschreden in 32 % van de ecosysteemgebieden en in 73 % van de Natura 2000-gebieden op het volledige grondgebied van de EU⁴.

¹ New WHO Global Air Quality Guidelines aim to save millions of lives from air pollution, WHO, 2021 - <https://www.euro.who.int/en/media-centre/sections/press-releases/2021/new-who-global-air-quality-guidelines-aim-to-save-millions-of-lives-from-air-pollution>

² Zie <https://www.eea.europa.eu/publications/air-quality-in-europe-2021/>

³ Premature deaths attributable to air pollution, EEA, 2020: <https://www.eea.europa.eu/media/newsreleases/many-europeans-still-exposed-to-air-pollution-2015/premature-deaths-attributable-to-air-pollution>

⁴ Inception Impact Assessment on Revision of the Ambient Air Quality Directives, 2020 - https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12677-Air-quality-revision-of-EU-rules_en

De kosten van luchtvervuiling bedragen naar schatting tot 940 miljard per jaar voor de EU⁵. Deze omvatten gezondheidskosten in verband met vroegtijdige sterfte en ziektes als gevolg van luchtvervuiling, productiviteitsverlies door zowel verloren werkdagen als verminderde productiviteit van werknemers, gewasopbrengstverlies, aantasting van het natuurlijke landschap met gevolgen voor de toeristische sector, en schade aan gebouwen.

De onaanvaardbaar hoge tol van luchtvervuiling op de gezondheid en het milieu kan voor een groot deel worden voorkomen.

Na de pandemie en de gevolgen ervan die we rondom ons zien, moet er vandaag gefocust worden op het beschermen van de gezondheid en het voorkomen van ziekte. Op EU-niveau is de publicatie van het wetgevingsvoorstel tot herziening van de EU-richtlijnen inzake luchtkwaliteit, waarin de normen voor schone lucht zijn vastgesteld, gepland voor 26 oktober 2022 als onderdeel van het Actieplan Verontreiniging naar nul⁶. In deze cruciale actualisering voor de volksgezondheid heeft de Raad een unieke kans om op een nooit eerder geziene schaal levens te redden en ziekte te voorkomen.

In de nieuwe aanbevelingen van de WHO worden nu aanzienlijk lagere maximum-concentraties voor de belangrijkste vervuilende stoffen voorgesteld, met name voor fijnstof met een diameter van $< 2,5 \mu\text{m}$ (PM_{2,5}), dat de grootste gezondheidslast in de EU veroorzaakt, waarvoor nu een jaarlijkse gemiddelde concentratie van $5 \mu\text{g}/\text{m}^3$ wordt aanbevolen, wat de helft is van de vorige aanbeveling van de WHO van $10 \mu\text{g}/\text{m}^3$, en vijf keer lager dan de huidige EU-norm van $25 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Voor stikstofdioxide (NO₂), dat in de discussies over het beperken of verbieden van verkeer in binnensteden sterk in de belangstelling is komen te staan, wordt nu een nieuwe jaarlijkse gemiddelde concentratie van $10 \mu\text{g}/\text{m}^3$ aanbevolen, een aanzienlijke daling ten opzichte van de vorige aanbeveling van de WHO van $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$, trouwens ook de huidige EU-norm.

Deze problematiek aanpakken beperkt zich niet tot één bevoegdheid of één beleidsniveau. Vanuit uw bevoegdheid kan u een belangrijke rol spelen in het formuleren van de Belgische houding in dit dossier dat voor een belangrijk deel op internationaal niveau aangepakt moet worden. U kan hierin uw stempel drukken door:

- een publieke verklaring af te leggen waarin u uw steun uitspreekt voor luchtkwaliteitsnormen ter bescherming van de gezondheid; en zo de regering te vragen om de luchtkwaliteitsaanbevelingen van de WHO inzake belangrijke vervuilende stoffen en de laatste wetenschappelijke bevindingen volledig te steunen;
- bij te dragen aan de expertise om het Belgisch standpunt te bepalen inzake de herziening van de richtlijnen van de EU voor omgevingsluchtkwaliteit;
- binnen de Europese Raad streven naar de toepassing van de nieuwe luchtkwaliteitsaanbevelingen van de WHO om luchtvervuiling aan te pakken.

⁵ Air pollution: Our health still insufficiently protected, European Court of Auditors, 2018 - <https://op.europa.eu/webpub/eca/special-reports/air-quality-23-2018/en/#A3>

⁶ Actieplan Verontreiniging naar nul - https://environment.ec.europa.eu/strategy/zero-pollution-action-plan_nl

De onderstaande maatschappelijke organisaties, actief in de domeinen van milieu en/of gezondheid, doen een beroep op u en uw diensten om de gezondheid van de mensen te beschermen tegen luchtverontreiniging, en zeker die van kwetsbare groepen zoals kinderen of patiënten die al aan een ziekte lijden: **steun bij de komende herziening van de richtlijnen inzake luchtkwaliteit de bindende EU-normen zodat deze zo spoedig mogelijk volledig beantwoorden aan de aanbevelingen van de WHO inzake luchtkwaliteit.**

Wij zouden het op prijs stellen om zo spoedig mogelijk met u bijeen te komen om deze zaak verder te bespreken.

Wij danken u bij voorbaat voor uw steun, en kijken uit naar uw reactie.

Met vriendelijke groeten,

Luc Van Gorp

Voorzitter Nationaal Intermutualistisch College,

In naam van de ondertekenaars,

*Luc Van Gorp, voor de Christelijke Mutualiteiten,
Philippe Mayné, voor de Neutrale Ziekenfondsen,
Paul Callewaert en Jean-Pascal Labille, voor Solidaris,
Bart De Waele, voor de Liberale Mutualiteiten,
Xavier Brenez, voor de Onafhankelijke Ziekenfondsen,
Joeri Thijs, voor Greenpeace,
Danny Jacobs, voor Bond Beter Leefmilieu,
Raf Pauly, voor BRAL,
Marc Michils, voor Kom op tegen Kanker,
Frans Schotte, voor Gezinsbond,
Sylvie Meekers, voor CANOPEA,
Didier Cataldo, voor Belgian Respiratory Society,
Pierre Dornier, voor Les chercheurs d'air,
Liam Galvin, voor European Pulmonary Fibrosis Federation (EU-IPFF).*